

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3300/2020. (VII. 17.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.21.206/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, és abban kérte a Kúria Pfv.II.21.206/2019/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező egyedi ügy előzményei az Alkotmánybíróság rendelkezésére álló iratok alapján az alábbiak szerint összegezhetőek. Az indítványozó (az alapügy felperese) és volt férje (az alapügy alperese, a továbbiakban: alperes) házasságából 2013-ban egy gyermek született. Életközösségük 2015-ben megszűnt, házasságukat 2017-ben bontotta fel a bíróság, a perben kötött egyezségükben a szülői felügyelet közös gyakorlásában állapodtak meg. 2017-ben az óvoda jelezte, hogy a gyermeknél magatartási és beilleszkedési problémák jelentkeztek. A pszichológiai állásfoglalás szerint a közös szülői felügyelet változatlan formában való gyakorlása a jövőben a gyermek súlyos személyiség-torzulásához vezethet. A gyámhatóság a gyermeket 2018-ban az alperes kezdeményezésére védelembe vette.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult bírósághoz, és kérte a szülői felügyeleti jog gyakorlásának megváltoztatását. A Miskolci Járásbíróság 15.P.20.339/2018/30. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, és az egyezségben foglaltakat megváltoztatva a szülői felügyeleti jog teljes körű gyakorlására az alperest jogosította fel, egyúttal szabályozta az indítványozó gyermekkel való kapcsolattartását, valamint kötelezte gyermektartásdíj fizetésére.
- [4] Az elsőfokú döntéssel szemben az indítványozó jogorvoslaltal élt. A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 1.Pf.20.210/2019/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezett részében megváltoztatta, és a szülői felügyeleti jog kizárólagos gyakorlására az indítványozót jogosította fel az egyezségben rögzített közös szülői felügyeleti jog megszüntetése mellett, szabályozta az alperes és a gyermek kapcsolattartását, továbbá felemelte az alperes által fizetendő gyermektartásdíját. A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság mérlegelésével szemben bizonyítékként értékelte a felperes nagykorú gyermekének tanúvallomását, mert álláspontja szerint a közeli hozzátartozói kapcsolat és az alperessel fennállt konfliktusai miatt tanúvallomása nem rekeszthető ki a bizonyítékok köréből. A kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság a bizonyítást felülmérlegelve azt állapította meg: a gyermek érdekeit az szolgálja, ha a szülői felügyeleti jogokat a felperes gyakorolja. A jogerős ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben – tartalma szerint a szülői felügyelet közös gyakorlása megszüntetésének kivételével – annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. A Kúria Pfv.II.21.206/2019/4. számú ítéletével a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezéseit hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú ítéletet helyben hagyta.
- [5] 1.2. Ezt követően nyújtotta be az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben a támadott ítéletek vonatkozásában a XXVIII. cikk (1) bekezdésének [az indítványban tévesen XXVI. cikk (1) bekezdés], valamint a XV. cikk (2) bekezdésének [az indítványban tévesen XIV. cikk (2) bekezdés] és 26. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állította. Az indítványozó meglátása szerint az alperes felülvizsgálati kérelme az indítványozó „alapvető jogait sérti”, és az abban foglalt érvelések és hivatkozások csupán az alperes egyéni véleményét tükrözik. A Kúria ítélete véleménye szerint „méltánytalan és részrehajló”. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a perben igazolt tényeknek megfelelően egészítette ki, részletesen értékelte az egyes bizonyítékokat, és azok okszerű és helyes értékelésével indokolta

meg a döntését. Az indítványozó kiemelte, hogy a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, amikor a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni. Véleménye szerint „az alperes vagyoni alapon történő hátrányos megkülönböztetéssel” kívánja bizonyítani az indítványozó gyermeknevelési alkalmatlanságát.

- [6] A főtítkár felhívására az indítványozó kiegészítette az indítványát. Beadványában ismét hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint a Kúria eljárása és az általa hozott ítélet azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mert a felülvizsgálati eljárás során felülmérlegelte a bizonyítékokat. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a Kúria ítélete sérti az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdését, mert bár a Polgári Törvénykönyv is rögzíti, hogy a családi jogviszonyokban a gyermek érdeke és jogai fokozott védelemben részesülnek, a Kúria ítéletének meghozatala során ezt nem vette figyelembe.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. A Kúria Pfv.II.21.206/2019/4. számú ítélete tekintetében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2019. december 6. napján vette kézhez, míg az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2020. január 16. napján érkezett az elsőfokú bíróság. Előbbiek alapján megállapítható, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a törvényi határidőben terjesztette elő. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.
- [10] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése és 26. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot [lásd például a XV. cikk (5) bekezdésére: 3082/2018. (III. 5.) AB végzés, Indokolás [20]; a 26. cikkre: 3175/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [16]]. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz ezen elemeiben nem teljesíti az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja szerinti követelményt.
- [11] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is rögzíti, hogy az indítványt tartalma szerint bírálta el, és a formailag hibásan, ám tartalma szerint (az Alaptörvény vonatkozó rendelkezése szövegének idézésével) egyértelműen beazonosítható módon megjelölt Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, valamint XV. cikk (2) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz.
- [12] 2.3. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – egyéb feltételek megléte mellett – abban az esetben fogadja be, amennyiben az határozott kérelmet tartalmaz. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében a kérelem akkor határozott, ha egyértelmű indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [13] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogilag értékelhető érveléssel nem fejtette ki, hogy meglátása szerint mi és mennyiben okozza az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének, illetve a XV. cikk (2) bekezdésének vélt sérelmét. A megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés sérelmének állítása azonban önmagában nem alapozza meg az alkotmányossági vizsgálatot, ehhez az is szükséges, hogy az indítványozó bemutassa a támadott bírói döntés és a megjelölt alaptörvényi rendelkezés tartalma közötti ellentétet, azaz a támadott ítélet által okozott alapjogi sérelmet. A XV. cikk (2) bekezdésével összefüggésben az indítvány mindössze arra utal, hogy „a Kúria nem veszi figyelembe az alperes öncélú, vagyoni alapon történő hátrányos megkülönböztetésemet”, melyet a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 5. §-ának (jóhiszeműség elve) sérelmeként is azonosít, míg a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozó azért állítja, mert a Kúria „gyakorlatilag a bizonyítékok felülmérlegelését végezte el a felülvizsgálati eljárásban”, melyre a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban nem volt jogi lehetősége.

- [14] Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy alkotmányossági összefüggéseket bemutató, érdemi vizsgálatot megalapozó indokolást a hivatkozott alapjogok tekintetében az indítvány nem tartalmaz, az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig alkotmányjogilag értékelhető indokolás hiányában az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e*) pontja szerinti követelménynek, és ekként nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3161/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [23]}.
- [15] 3. Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján tehát arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek. Ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az alkotmányjogi panasz befogadását az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2020. június 30.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró,
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/187/2020.

